

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za drugo izvenovstranske države 6 K. Kolikor hodi sam pošt, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pokriva na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Določniki „Kotoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inšerate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvete za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za večkratno oglašje primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede slijetja. — Respirto reklamacije so poštnine proste.

Gospodinjska šola v Celju.

Celje, meseca oktobra 1907.

Kmečki stan stoji ob robu propada. Res so tu in tam še nekateri premožni kmetje, ali ti si niso pridobili svojega premoženja iz kmetij ampak od drugih. Res je tudi, da se v nekaterih krajih kmetom boljše godi kakor v drugih. Splošno pa je žalostna resnica, da mora kmečki stan prej ali slej popolnoma propasti, ako ostanejo njegove razmere take kot so sedaj. Velika večina kmetij je zadolžena. Ako se vzame, da nese kmetija v ugodnem slučaju 3% svoje vredenosti, je to ravno za pokritje obresti kmečkih dolgov. Treba je pa še davke plačati in kupiti druge potrebščine. Kmet je nehote prisiljen delati vedno večje dolgove; to ga mora uničiti. Kaj je tedaj storiti? Državni zbor naj nujno izvrši razdolenje kmečkih posestev, odpravi naj sedanji zemljiški davek in vpelje davek od resničnega dohodka in sklene naj ugodne trgovske pogodbe, ki bodo omogočile kmečkim prihodkom take cene, da bode kmet na svojem posestvu lahko shajal. Kaj naj kmet sam stori? Začne naj umno gospodariti. Oporabi naj vse pripomočke novega časa, da bo zamogel znatno zvišati dohodek svojega posestva. V ta namen se pišejo knjige, prirejajo predavanja, toda to le malo pomaga. Mohorjeva družba je izdala knjige: Umno poljedelstvo, umna živinoreja, umna kletarstvo, umni vrtnar i. t. d., toda nekateri kmetje teh knjig sploh niso prebrali, večina se pa ni po njih ravnala. Zakaj ne? Zato, ker ni nihče v dejanju pokazal kako naj se vse to dela kar je v knjigah zapisano. Umnega kmetijstva se je treba dalj časa praktično učiti kakor vsake druge reči. To je mogoče edino le v kmetijskih šolah.

Prišel bode čas, ko bo imela vsaka večja občina svojo kmetijsko in gospodinjsko šolo kakor ima zdaj ljudsko šolo. Toda do tedaj bo minilo še mnogo časa. Ker so kmetijske šole že zdaj tako potrebne, mora se storiti kar je v sedanjih razmerah mogoče. Stajerski deželni zbor je nam Slovincem obljubil kmetijsko šolo v St. Jurju ob južni žel. Radovedni smo, kdaj bo obljubo izpolnil? Ker dela že pri kmetijski šoli take težkoče in je še ta dvomljiva, ne moremo niti misliti, da bi nam dala dežela gospodinjsko šolo. In vendar je tudi ta krvavo potrebna.

Na Nemškem imajo pregovor: Žena lahko v predpasniku odnese, kar mož na senenih vozih v hišo zvozi. Pri nas pa pravimo, da žena tri vogle hiše podpira. Zenske se morajo učiti umnega gospo-

dinstva kakor miekarstva, perunmarstva, vrtnarstva, vzgoje otrok i. t. d. Kako zelo je tega treba, vedo najbolj mestne gospe, ki tožijo, da ne znajo dekleta, ki pridejo iz dežele v mesto služiti nobenega gospodinjstva. Ali je mogoče otvoriti gospodinjsko šolo? Mogoče. Ministrstvo je obljubilo prispevati vsako leto velik del vzdrževalnih stroškov. Isto bode storila c. kr. kmetijska družba. Ministrstvo in kmetijska družba bodeča pred vsem skrbela za učne moči v listih predmetih, v katerih šolske sestre ne bodo poučevale.

Sola se bode lahko vzdrževala. Urejena bo tako, da jo bodo obiskovala lahko tudi manj premožna dekleta. Kaj moramo pa sami storiti? Kupiti moramo primerno zemljišče ter postaviti poslopje za gospodinjsko šolo. Na noge stajerski Slovinci! Kranjci bodo kmalu otvorili drugo gospodinjsko šolo, Korošci imajo svojo gospodinjsko šolo, za katero so bili nabrali v kratkem času blizu 100.000 K. Nas je nad 400.000. Ako bi le 100.000 Stajercev nekaj darovalo, bi imeli v enem letu gospodinjsko šolo. Vodstvo gospodinjske šole se bo poverilo šolskim sestram. Te so za to sposobne, ker vodijo že na Kranjskem in na Koroškem enake zavode, so najcenejše in najbolj požrivovalne in skrbne za dobro krščansko vzgojo.

Kotoliško podporno društvo v Celju, ki vzdržuje šolske sestre v Celju, bo pobiralo nadalje doneske za zavode šolskih sester v Celju. Najprej se bo otvorila gospodinjska šola, potem meščanska šola, sirotišnica i. t. d. Denar, ki se bo v te namene daroval, bo se dobro obrestoval. Narodno premoženje, ki se bo porabilo za zavode, bo se narodu desetkrat povrnilo. Kotoliško podporno društvo je imenovalo po par. 15 društvenih pravil že po mnogih župnijah zaupne osebe, ki imajo pravico nabirati ude in sprejemati od njih udni. Podporni udje plačajo 1 K na leto, redni 4 K, ustanovniki pa 80 K enkrat za vselej. Zaupne osebe imajo društvene nabiralne knjižice. V to se ud lahko sam vpiše ali ga zapiše zaupna oseba. Ob enem dobi vsak ud sprejemnico. Vsak prvi petek v mesecu ob 7. uri se bere za ude sv. maša v župni cerkvi v Celju. Ud postane lahko vsakdo, tudi občine in denarni zavodi. Oni župni uradi, ki še niso naznanili zaupnih oseb, so prošeni, da blagovolijo to storiti. V vsaki župniji je nekaj takih ljudi, ki bodo postali udje. Sili se pa nikdo. Ako so zaupne osebe postavljene, vedo oni, ki imajo namen društvu pristopiti, pri kom se naj oglašijo. Za zaupne osebe so najbolj sposobne ženske in te so v prvi vrsti za to poklicane,

ker se gre za ženske zavode. One ženske, ki bi hotele prevzeti službo zaupnih oseb, naj se blagovolijo same oglašiti pri svojih dušnih pastirjih. Imena zaupnih oseb kakor tudi doneski udov se bodo objavili.

Kotoliško podporno društvo v Celju.

Kmetu in poslancem.

Svoj čas, ko so sedeli v državni zbornici večinoma aristokrati in liberalni kapitalisti, so skovali za nas kmete raznovrstne postavbe, ki nam le škodujejo, redko pa koristijo. V najnovejšem času pa je nastopila nova demokratiška doba parlamenta, ki bi naj res delovala v prid vseh državnih stanov, posebno pa kmečkega, ki je glavni in najmočnejši steber države. Naloga novega parlamenta je tudi, preustrojiti razne od prejšnjega parlamenta ponesrečene postavbe.

Danes slišimo in čitamo mnogo o preustrojitvi lovskega zakona v prid kmetu; a jaz si usojam poštati za sedaj nekaj o preustrojitvi zakona za kuhanje žganja iz lastnih pridelkov le za domačo porabo ter pozivljam naše kmečke poslance, da se o tej stvari natančneje informirajo ter se nje lotijo pri prihodnjem državnozbornem zasedanju.

Po mojem mnenju je zakon za kuhanje žganja, koliko je za domače potrebe, za nas kmete jako neprilicno prikrojen, ter se mora prej ali slej prenarediti v našo korist. Ali bi nam ne bilo v veliko korist, ako bi se prenaresnil ta zakon tako, da bi smel kuhati vsak brezplačno kadar bi hotel, ne samo tri mesece v letu in ne da bi javil to finančni straži? Marsikateri bi se izognil mnogokrat velikim neprilicam. (Mislim, da imamo vzroka dovolj, zahtevati to pri slabih današnjih gospodarskih razmerah. Ali ni danes davek na sadonosnike mnogo višje preračunjen, kakor na druga zemljišča? Koliko pa smo imeli letos dobička od sadnega drevja? Bore malo, ali pa nič. Isto velja še danes tudi o večini naših vinogradov.

Vendar še bo pa rekel eden ali drugi, da zahtevamo preveč. Pa recimo, da zahtevamo preveč. Če bi država res ne mogla ugoditi tej naši zahtevi, in bi nam še dalje delala krivico, pa bo tem lažje sprejela drugo preustrojitev tega zakona.

Znano je vsakemu kmetu, da dovoljuje dosedaj zakon brezplačno kuhanje žganja vsako leto le sa-

Podlistek.

Kako so se slovenski kmetje upirali grajščakom.

(Predaval Marko Kranjc pri Sv. Juriju ob Ščavnici.)

(Konoc.)

Duša vsemu je bil kmet Gubec, ki so mu pravili kmečki kralj; zbiral je kmete krog sebe, pošiljal svoje zaupnike na vse strani, posebno pa na Kranjsko in Stajersko, vabit ljudi k uporu.

Kdor je pristopil k punktu, si je zataknil zimzelen za klobuk. Dogovorili so se, da se pošlje vsem petelinov pero v znamenje, da se imajo dvigniti.

Za vojskovodje so si izbrali drugega kmeta — Ilija Gregoriča; to vam je bil čvrst mož pri 50. letih, iz Kranjskega doma, ki si je na stare dni kupil posestvo blizu graja Podsoseda, kjer je divjal nad kmeti grajščak Tachy.

Jelite, čudno se vam zdi, ko pravim, da si je Gregorič kupil posestvo; saj kmet kot podložnik grajščakov si ni mogel svobodno kupiti zemljišča, kakor smo slišali ravno prej. Pa tu moram opomniti, da je bilo poleg kmetov, ki so bili podložni grajščinam, tudi nekaj kmečkih družin, ki so bile popolnoma samostojne, ki ni imel z njimi grajščak opraviti ničesar.

Tak svoboden kmet je bil tudi Ilija Gregorič. Za svoje svobode ni užival dolgo. Grajščak Tachy ga je skušal spraviti kmalu pod svojo oblast ter mu siloma odvzel vse posestvo. Tako je imel tudi Gre-

gorič dovolj vzroka, da se vzdigne zoper Tachy-ja. Ker je služil dolgo časa pri vojaki in je najbolje vedel, kako je treba voditi vojsko, so si izbrali njega za poveljnika.

Število puntarjev, ki so neprestano vrel iz Hrvaškega, Kranjskega in Stajerskega, je naraslo v kratkem na 20.000 mož, blizu toliko, kakor pri drugem punktu.

Prišel je čas, da udarijo. Uporniki se razdelijo na tri dele. Prvi se je pomikal zmagonosno po Kranjskem in ravno oblegal neko mesto; že je bilo mesto skoro v njihovih rokah, kar prihrumi nad nje neki nemški plemenitaš na Kranjskem po imenu J. Turn, strašen sovražnik kmetov.

S petsto vojaki jih zajame od vseh strani in živinsko klanje se začne. Dragonci grajščakovi so mlatili po kmetih kakor po snopju, niti ženam in pa otrokom niso prizanesli. Več kmetov so vjeli in nekaterim izmed njih je dal grozoviti Turn odsekati roke in ušesa, drugim v strah in opomin.

Druga četa je korakala med tem po Stajerskem proti celjski strani. Stajerski kmetje so se je silno razveselili in se ji pridružili v najboljšem upanju; četa je že precej močno narasla, kar vdari kakor iz jasnega neba v njo vest, da so tovariši na Kranjskem pobiti. Hitro se spustijo nazaj proti Kranjskem, a med potjo jih zajame cesarska vojska.

Veliko stotin puntarjev je bilo pobitih, skoro vsi kmečki poveljniki so obležali razun Ilija Gregoriča in še enega, ki sta odnesla pete nekam v hoste, pa čez malo časa so ju vjeli in jima odsekali glave.

Ena četa pa je ostala doma na Hrvaškem, da brani domačijo pred Turki, če bi vtegnili skočiti čez mejo. Pa tudi ta je bila nesrečna.

Tisti grozni plemenitaš Turn, ki je bil na Kranjskem posekal prvi oddelek kmetov, se je obrnil zdaj proti puntarjem na Hrvaškem. Na pomoč mu pride še cesarska vojska.

Združeni četi sta drvili od kraja do konca in mesarili med kmeti, dokler je bilo kaj. Kmečkega kralja Matija Gubeca, ki je vodil ves punt, so vjeli in ga odpeljali v Zagreb, kjer ga je čakala strahovita smrt.

Posadili so ga na žareč železen prestol in mu nataknil na glavo razbeljeno železno krono, obito z dolgimi zrebli. V nahušjih mukah je izdihnil svojo dušo mož, ki si je toliko prizadeval, da reši sebe in svoje sotrpine kmete grajščinskega gospodstva.

S tem je končal punt združenih slovenskih in hrvaških kmetov.

Trikrat so poskusili slovenski kmetje svojo srečo, prvič na Koroškem, drugič na Kranjskem in slednjič na Hrvaškem; trikrat jim je spodletelo in njih upor jih je pahnil še v večjo bedo.

Od tega časa slišimo le tupatam o malih kmečkih puntih, ki pa so jih grajščaki lahko udušili. — Kmetom je manjkalo dobrih vodij, manjkalo jim je mož, kakor je bil na Kranjskem v drugem kmečkem uporu Matjaž Klander in na Hrvaškem pa Matija Gubec.

Se le pred kakimi 150 leti se je začela vlada bolj zanimati in potegovati za kmeta in utrgovati grajščakom vedno več pravic napram podložnikom. Pred blizu 60 leti, l. 1848. pa je vrgel kmet raz sebe zadnje vezi, ki so ga priklepale na grad; graj-

mo prve tri mesece, t. j. prosinca, svečana in sušca. Ta razdelitev je v vsakem oziru, ali imaš mnogo ali malo kuhanja, neprimerna.

Po mojem mnenju bi bila primernejša razdelitev na mesece: svečan, veliki traven in vinotok. Če imaš mnogo, tem boljše, razdeliš si lahko na celo leto, ker ne veš, ali ti bo ostalo še kaj od onega, kar si nakuhal v zimi, tudi do vinotoka. Če pa imaš malo, pa smeš kuhati tudi le samo v zimi; če pa hočeš mogoče kedaj pozneje, pa moraš prav žebeljo plačati.

Tako mislim jaz o preustrojitvi zakona za kuhanje žganja iz lastnih pridelkov za domačo porabo. Upam, da se bo strinjali z menoj vsak kmet, ki kuha v to svrhu žganje, da si bomo vsi edini v tej zadevi.

Kmetje! Zavedajmo se, da smo res prvi stan v državi, da smemo zahtevati pomoči od države. Ker država ne najde, ali bolje, neče najti naših ran, opozarjamo sami na nje. Mi sami najbolj vemo, kje nas žuli črevelj. Naši poslanci pa naj skrbijo za to, da država vedno in povsod ugotovi našim opravičenim zahtevam, kajti le takrat smemo upati na boljše bodočnost.

Anton Lasbacher, kmet v Ivanjih, okraj Gornja Radgona.

Dodatek uredništva: Zelo nas veseli, da se zopet oglašajo člankarji izmed kmetov v našem listu ter izražajo javno svoje želje. K zgorenjemu članku si dovoljujemo samo nekaj opazk. Sprememba lovskega zakona je splošna zahteva kmečkega prebivalstva. Kmetje zahtevajo nujno to spremembo. Toda o lovu sklepa ne državni zbor, ampak deželni zbor in tam še nimajo kmečki poslanci večine. Zaradi določil o kuhanju žganja iz domačih pridelkov je imel Slovenski klub, v katerem sedijo Benkovič, Korošec, Pišek in Roškar, temeljito posvetovanje in se je v imenu Slovenskega kluba poslanec Povše udeleževal tudi tozadavnega posvetovanja v finančnem ministristvu. O tem smo poročali že v št. 44. na strani 5. Naši poslanci se torej brigajo za to zadevo, vendar pa bodo gotovo na drugi strani veseli, da dobivajo iz kroga kmetov, kakor se to dogaja v zgorajnjem članku, novih nasvetov.

Shod v Št. Petru na Medv. selu.

Pri nas smo minolo nedeljo imeli prvokrat političen shod, katerega je priredila S. K. Z. Prišlo nas je mnogo kmetov poslušati našega državnega poslanca dr. Korošca. Shodu je predsedoval naš vrli župan Čonč. Prvi je povzel besedo g. Vrečko, posestnik iz ponkavske fare. Z prepričevalnimi besedami in v gladki govorici nam je priporočal združenje pod zastavo S. K. Z. Vrlemu govorniku se prisrčno zahvaljujemo, in naj bo prepričan, da se bomo ravnali po njegovih nasvetih. Vsi smo že danes zvesti pristaši S. K. Z.

Nato je nastopil naš državni poslanec dr. Korošec. Občudovali smo ga, kako lepo in razumljivo nam je govoril. Poročal nam je o delovanju kmečkih poslancev, posebno pa poslancev Slovenskega kluba v državnem zboru, načrtal nam je glavne točke programa S. K. Z. in nam orisal postopanje naših liberalnih nasprotnikov.

Po govoru smo g. poslancu na poziv g. predsednika izrekli zaupnico in mu zaklicali trikratni živio. Sedaj smo uvideli, da je vse laž, kar nasprotniki govorijo čez našega poslanca, ki se tako vrolo poteguje za naše koristi.

Ščak je zgubil zadnje pravice do kmeta, ki je postal samsvoj gospod, prost državljan z volilno pravico.

Nova doba se je začela z letom 1848. za kmečki stan, doba vstajanja in napredka. V tej dobi zadnjih 60 let so slovenski kmetje živo pokazali, da imajo smisel za napredek v gospodarstvu in omiki, pokazali so, kaj premorejo, če nimajo vezanih rok.

Zdaj se združujejo kmetje v gospodarskih združenjih, kjer se posvetujejo o svojih kmečkih potrebah in si drug drugemu pomagajo, združujejo se živinorejci, čebelarji, vinorejci in sadjarji, prirejajo se kmetijske razstave, ustanavljajo se kmečke posojilnice, da stresejo z ramen tuj nemški kapital in si ustanovijo lastnega; mladina pa se izobraža v bralnih društvih, v središču duševnega življenja slovenskega kmečkega ljudstva.

Na vseh straneh napredek in živo tekmovanje za dobro stvar! Z zavistnim srcem in v topem začudenju opazujejo vstajenje kmečkega stanu bogatini, grofi in visoki gospodje, ki so sto in sto let stiskali slovensko kmečko ljudstvo, mi pa jim kliče mo ponosno, samozavestno in polni najboljše upanja:

Mi vstajamo in vas je strah!

Smešnice. Izpit v fiziki. Profesor: Povejte mi glavno lastnost toplote! — Dijak: Glavna lastnost toplote je, da razširja telesa! — Profesor: Povejte mi en primer! — Dijak: Podaljšanje dneva po leti!

Gost: „Gospod krčmar, vas pa ne bodo vzeli k vjakom.“ Krčmar: „Zakaj ne?“ Gost: „Zato, ker nimate prave vere.“

Naš g. župnik so nam nato prebrali sledeče resolucije, ki so bile vse enoglasno z vsiklki priznanja sprejete. Zahtevali smo: 1. zaprtje mej za uvoz živine, 2. izrekli smo zaupanje poslancem S. K. Z., posebno g. dr. Korošcu, 3. izrekli smo svoje ogorčenje nad skrajno surovim postopanjem pristašev Narodne stranke nasproti dr. Benkoviču in mu izrekli zaupnico, 4. zahtevali smo kmetijsko šolo, 5. zimске kmetijske poučne tečaje, 6. slov. vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani, celo slov. gimnazijo na Sp. Štajerskem, slov. meščanske šole, 7. cesto iz Zibike. Na predlog nekega posestnika se je izrekla poslancu dr. Ploju nezaupnica.

Gospod poslanec je nato na razna vprašanja, ki smo mu jih stavili, popolnoma v našo zadovoljnost odgovoril Zaradi šolskega poduka ga je vprašal posestnik Bezjak. G. dr. Korošec je rekel, da to spada deželnim poslancem. Našega deželnega poslanca seveda ni nikoli med nas, da bi mu potožili naše težave in da bi nam poročal, kaj je že kaj storil. Kadar bodo volitve, tedaj bodo že zopet gospodje prišli k nam, takrat jih pa mi ne bomo poznali.

S. K. Z. smo pa prav iz srca hvaležni, da je tudi pri nas priredila shod. Marsikateremu so se odprle oči. Kmalu si ustanovimo bralno društvo in potem se bo začelo pri nas drugo življenje.

Udeleženec.

Deželni zbor štajerski.

Dne 27. sept. Poslanec Vošnjak interpelira namestnika zaradi gozdarskih zadev. — Dr. Ploj in Kočever predlagata uravnavo Drave v občinah Obrež in Grabnoš.

Dne 1. okt. Poslanec Roškar je danes utemeljeval svoj predlog zaradi nadaljevanja uravnave Pesnice v drugem delu. Ker se je prej uravnal prvi del Pesnice od Št. Jurija ob Pesnici do železnice, drugi del pa se ni uravnal, zato dere voda po uravnanim prvem delu hitro, ko pa pride do drugega dela, ki ni uravnal, kjer je še vrhu tega mnogo mlinov, ki tudi zadržujejo vodo, ista ne more tako hitro teči in vsled tega nastane povoden. Predlagal je, da se naj začne takoj uravnava drugega dela. Njegov predlog se je izročil deželno kulturnem odseku.

Varstvo domače živine.

Danes se je obravnavalo o predlogu poslanca Roškarja in dr. Jankoviča o varstvu domače živine, katerega sta stavila dne 12. marca 1907. V predlogu zahtevata, da se zaprejo meje proti Srbski, Rumuniji, Rusiji, da se odpre izvoz na Nemško, kamor naša država izvažajo živino, in da se sploh živinoreja podpira. — Proti temu predlogu je govoril socialdemokrat Resel. Pravi, da kmetje nečejo, da se zaprejo meje in da bodo socialdemokrati vedno proti temu, da se podražajo kmečki pridelki. Naš poslanec Roškar se je krepko zavzel za kmete. Dokazal je, da niso kmetje krivi, če je v mestih meso tako drago, ampak mešetarji in medkupci. Dandanes itak kmet nič ne zasluži pri živinoreji. Gotovo ni stanu na svetu, ki bi pri težkem delu tako malo zaslužil, kakor kmečki stan.

Predlog se je nato sprejel po dolgi obravnavi, pri kateri je večkrat prišlo do ostrih besed med kmečkimi poslanci in socialdemokrati.

Poslanec Jankovič stavi predlog zaradi uravnave Savinje.

Politični ogled.

— **Državni dolg** v Avstriji je znašal koncem 1. 1906 9609.6 milijonov kron, in je od meseca decembra 1905 zrastel za 196 milijonov kron. Za obresti se rabi 384.5 milijonov kron.

— **Angleško-ruska pogodba**, ki ima namen, uravnati vse preporne točke med obema državama, ima sledeče glavne določbe: Severni del Perzije je pod ruskim uplivom, južni del pol angleškim. Severni del Perzije je najrodovitnejši. V Afganistanu bo prevladal angleški upliv. Tibet se odtégné angleškemu in ruskemu uplivu.

— **Maroko.** Od tam sedaj ni nikakih posebnih poročil. Med generalom Drude in rođovi pred Casablanca se še vedno vrše pogajanja. — Poroča se, da je novi sultan imenoval Rais-Ulija za guvernerja v Tangerju!

Mala politična naznanila.

Dne 24. sept. Avstrijski ministri se podajo dne 3. oktobra v Budimpešto, da nadaljujejo pogodbeno pogajanja. — Poroča se, da je stališče čeških ministrov Pacaka in dr. Forta precej omajeno.

Dne 25. sept. Danes se je pripeljal na Dunaj ruski zunanji minister Izvolski. Med drugim se bo tudi posvetoval zaradi Makedonije. — Grofica Montignoso, ločena žena sedanjega saškega kralja, se je poročila v Londonu z muzikantom Toselli.

Dne 26. sept. Danes je došel na Dunaj rumunski kralj. Jutri gre k cesarju in se bo posvetoval z našim zunanjim ministrom. — V Kaušufu na Kitajskem so umorili uporniki nekega misijonarja ter zažgali cerkev in šolo. Iz notranje dežele se poro-

ča, da uporniki morijo duhovnike in kitajske kristjane.

Dne 27. sept. Na otoku Kubi, last Združenih držav, se pripravlja revolucija. Vzdigniti se hoče zamorsko prebivalstvo, ker se ne pripušča zamorcev k javnim službam. — Ravnateljstvo južne železnice je danes razglasilo uravnavo plače svojih uslužbencev.

Dne 28. sept. Danes je umrl veliki vojvoda badenski. — V Perziji so državni poslanci na zborovanju sklenili, da odstavijo šaha. — V Kvantsi na Kitajskem so nastali tako hudi nemiri, da je vlada poslala tja vojake. — Leopold Wölling, nekdanji nadvojvoda Leopold, ki se je ločil od svoje prve žene Adamovič, se bo zopet oženil z neko gospodično Ritter iz Slezijske. Wölling prebiva v Švici.

Dne 29. sept. V Sebastopolu so našli v mnogih kletah bombe. — Danes se je vršil v Budjevicah protestni shod čeških katoličanov proti shodu svobodomislecev. Udeležba je velika.

Dne 30. sept. V Lincu se je začelo danes zborovanje krščansko-socialnega delavstva. — V Perziji so zadeve vedno bolj zamotane. V ministristvu zunanjih zadev so začeli štrajkati uradniki, zunanji minister je vsled tega odstopil. — V francoski luki Marsel je umrl neki mornar nakoleri. — Veliki knez ruski Vladimir je obiskal našega cesarja. — Na ogrskih železnicah se pripravlja štrajk. Dne 10. okt. hočejo demonstrirati za volilno pravico.

Dne 1. okt. Uslužbenci zasebnih železnic so imeli včeraj posvetovanje. Uslužbenci južne železnice so se zadovoljili s tem, kar jim je ravnateljstvo ponudilo. Na železnici državne železnične družbe in severno-zahodne železnice pa so danes začeli s pasivno resistenco. — Na dunajskem trgu se je danes pojavilo 1000 volov, katere so utihotapili čez srbsko mejo. — Danes so se začela v Budimpešti zopet nagodbena pogajanja.

Razne novice.

* **Za odprtje srbske meje** se izjavlja „Narodni List“ št. 43. z besedami: „Sicer pa bi to koristilo naši železi, če bi se srbska meja odprla.“ Seveda, ker bi potem prišlo na tisoče in tisoče živine v našo državo, vsled česar bi cena naši živini morala pasti! Vkljub temu se bo Narodna stranka še nadalje hvalila, da je prijateljica slovenskih živinorejcev!

* **Posurovelost Narodne stranke.** „Narodni List“ z vidnim veseljem pripoveduje, da je dobil dr. Janko Serbec za svoj surov napad na dr. Benkoviča od vseh strani polno priznalnih pisem. Samo posuroveli ljudje lahko odobrujejo surova dejanja.

* **Pometajte pred svojim pragom!** Ker sta pomotoma izostala v poročilih iz deželnega zbora dva podatka o Ploju, se je njemu naklonjena „Domovina“ takoj vzdignila ter udarila na rokovnjaški način po nas z loparjem. V Ptuju pa se ureduje in na Kranjskem izhaja „Novi Slov. Štajerc“, s katerim ima dr. Jurtela zelo ozke zveze. Ta list v svojih deželnozbornskih poročilih pozna samo dr. Jurtelo in dr. Ploja, v svojih državnozbornskih poročilih pa tudi samo dr. Ploja, o drugih poslancih pa trdovratno molči. Najd tem se seveda nihče ne zgraža! To je popolnoma prav! Kako se dr. Ploj obnaša v deželnem zboru kot tovariš proti tovarišem, bomo pa pozneje enkrat govorili, in „Domovini“ in Ploju bo menda še zelo neljubo, da nas je opomnila na Ploja in njegove predloge.

* **„Najbolj zaslužen mož“** v Mariboru, kakor se je v „Domovini“ imenoval dr. Pivko, je tudi najbolj junaški mož v Mariboru. Komaj smo ga parkrat prijeli, se je že skrtil za grm. kajti uredništvo „Domovine“ mora izjavljati, da dr. Pivko ni njen dopisnik, niti ne stoji z njenimi mariborskimi dopisniki v zvezi. To verjamejo „Domovini“ morda njeni backi v Celju, v Mariboru se takim španskim stenam, za katere hočejo skriti junaka dr. Pivka, vsakdo smeji. Glavna dopisnika „Domovine“ iz Maribora sta, to vemo v Mariboru vsi, ki se brigamo za javnost, gg. Painhart in dr. Pivko. Ni treba posebne brihtnosti, da se spozna, kaj je Painhartovo in kaj Pirkovo. Zakaj bi naj bilo to „ovadustvo in maščevalnost“, da smo potegnili dr. Pivka iz zasede, iz katere je streljal na svoje „prijatelje“, na svetlo, nam je nerazumljivo. Politika je boj, in v boju velja načelo: Zob za zob!

* **Za železničarje.** Kakor vsako leto razdelili se bodo tudi letos dohodki večjih ustanov med bivše železniške uslužbence, njih vdove in sirote, in sicer: ustanove: avstrijskega železniškega podpornega fonda; viteza Matija Schönerer; barona Moritza Königswarter; in za avstrijske železniške posrebenice. Tozadavne prošnje vlagati je pri postajenačelnistvih Južne železnice do najkasneje 31. oktobra t. l., kjer se izvede tudi natančnejša pojasnila.

* **Tržne vesti.** Ze zadnjih smo omenili, da so kurzi začeli padati in je tudi tendenca oslabela. Zadnja sobota je seveda zopet nastopila z jačjo tendenco, ki pa v tem tednu ni vstrajala. Vsa razlika se pa vrtila okoli 5 do 10, oziroma 25 v. večjega padca ni, ker kar eden dan izgubi, drugi navadno dobi. Morda bi lahko beležili večje izpremembe, ako bi kupci količak segli po blagu. Tako so pa ti popolnoma hladni in zato pač cene ne slone na sklenjenih kupcijah, ampak le na zahtevah ponudnikov. Veliki